

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2008

HRVATSKO GRADITELJSTVO PRED IZAZOVOM EUROPSKIH INTEGRACIJA
6. do 8. studenoga 2008. Cavtat

BILTEN Sabora hrvatskih graditelja

Zaključni dojmovi: Vidimo se za četiri godine

Za četiri godine mnogi od sadašnjih sudionika *Sabora hrvatskih graditelja 2008.* vjerojatno će se opet naći na ovom istom mjestu. Istina bit će nešto stariji, iskusniji i vjerujemo uspješniji, ali i ponosniji što će njihova djela izgrađena u međuvremenu ostaviti neizbrisiv trag u vremenu i prostoru. Iza njih će, kao i dosad, stajati nove velike i značajne građevine, ali i bolja i temeljitija zakonska regulativa, što je istaknula i ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Marina Matulović Dropulić. Štoviše obećano je da će se ustrajati na strogom poštivanju zakonskih odredaba i graditeljskih norma, ali će se istodobno pokušati izbjegavati nepotrebno birokratiziranje u primjeni zakonskih i podzakonskih akata. Peti je tradicionalni skup oborio sve dosadašnje rekorde, o čemu smo vas svakodnevno izvještavali i u ovom biltenu *Sabora hrvatskih graditelja.*

Zapazili smo i jednu neobičnu pojavu koje dosad nije bilo ili se barem nije uočavala. U razgovorima s brojnim sudionicima Sabora često se isticalo kako bi bilo dobro skratiti vrijeme ovih tradicionalnih susreta na dvije godine. To se najčešće pravdalo stajalištem kako građevinarstvo u svim svojim područjima značajno i brzo napreduje pa je razmak od četiri godine prevelik. Sudionici svih dosadašnjih *Sabora* dobro pamte da je u početku bilo odlučeno da se *Sabori hrvatskih graditelja* održavaju svake treće godine. To je pravilo poštovano samo 1996., a poslije je odlučeno da se zbog golemih organizacijskih priprema, koje mahom uz redovite poslove obavljaju organizatori amateri, *Sabori* održavaju svake četvrte godine. Stoga će se vjerojatno ovakvi skupovi svih

Detalj s otvaranja *Sabora hrvatskih graditelja 2008.*

graditelja, dakle građevinara svih područja i predstavnika drugih zanimanja koje su neposredno ili posredno vezane uz graditeljstvo, i dalje održavati u četverogodišnjem ciklusu. A onima koje zanimaju tehnološke novosti ostat će brojni specijalizirani skupovi pojedinih graditeljskih područja koji su doduše znatno manji, ali ih ima sve više. I takvi su skupovi inače vrlo dobro posjećeni, za što je prema općoj ocjeni zaslužno uvođenje cjeloživotnog obrazovanja ili pojednostavnjeno rečeno tzv. "bodovi". Izvršnom organizacijskom odboru ostat će međutim jedna dvojba koju će trebati temeljito razmotriti. Oduvijek su *Sabori hrvatskih graditelja* bili najposjećeniji građevinski skupovi u Hrvatskoj i broj se sudionika kretao između 600 i 800. Sve je to bilo do uvođenja stalnoga stručnog usavršavanja, a od tog su vremena mnogi stručni skupovi znatno

posjećeniji. Primjerice godišnji skupovi Razreda inženjera građevinarstva Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu u Opatiji bez ikakvih problema imaju i do tisuću sudionika, što organizatorima stvara goleme probleme jer nema dovoljno prostora za tradicionalno zajedničko druženje, a i smještaj se mora organizirati u mnogim hotelima čime se gubi draž susreta. Sličan su problem imali i organizatori *Sabora hrvatskih graditelja 2008.* koji su mogli, što su potvrdili u turističkoj agenciji *Atlas* (tehničkom organizatoru skupa) imati i više od 1200 sudionika da mnogi prijavljeni u posljednjem trenutku nisu bili odbijeni. Organizatori su ionako sa 850 registriranih sudionika bili na golemim mukama, posebno za svečano otvorenje (na kojemu su mnogi morali stajati) i za svečanu zajedničku večeru. Toliki broj sudionika naime

prelazi mogućnosti prostorija u kojima održavaju.

Stoga će se gotovo sigurno *Sabori* i dalje održavati svake četvrte godine i na ovom istom mjestu, a oni koji na njima budu htjeli sudjelovati morat će se na vrijeme pobrinuti za prijavu. U Hrvatskoj naime nema hotela s tolikim smještajnim kapacitetima (da su i veći ne bi bilo na odmet), s dvoranom u koju može stati više od 800 sudionika i s velikim predvorjem gdje se može smjestiti predstavljanje suorganizatora i sponzora. Sve to *Croatia* u Cavtatu ima, a također ima i primjerenu uslugu koja je za mnoge druge hotele jednostavno nedostupna.

Valja međutim priznati da su ocjene za ono što je napravljeno mahom vrlo visoke. Pohvale pristižu sa svih strana i za organizaciju stručnih okupljanja i za organizaciju smještaja i popratnih sadržaja. Posebno je hvaljena organizacija stručnih predstavljanja i stručnih rasprava, izbor tema, oprema i kvaliteta oba zbornika radova, ali (da

budemo malo neskromni) i kvaliteta i ažurnost naših biltena koji su istodobno bili postavljeni i na internet.

Prema općoj ocjeni svi koji su sudjelovali u organizaciji toga velikog skupa dali su svoj doprinos, a najviše dakako Izvršni organizacijski odbor na čelu s prof. dr. sc. Veselinom Simovićem. Čak su i izlagači bili vrlo zadovoljni susretima i neposrednim kontaktima u kojima su vidjeli svoju priliku.

Ipak mi moramo istaknuti jedan detalj s kojim nismo posebno zadovoljni. Radi se o medijskom praćenju koje je na prethodnim *Saborima* bilo znatno bolje. I ove je godine bilo radijskih i kraćih medijskih informacija, izvrsno su nas pratili neki internetski portali, ali je zanimanje novinara za zbivanja na *Saboru* bilo znatno manje nego što je to bio slučaj na prijašnjim skupovima. To je najbolje osjetila naša press-služba koja se unatoč brojnim intervencijama suočavala s općom nezainteresiranošću. Koji su tome razlozi tek treba utvrditi. Jesu li tome krivi sve češći stručni

skupovi ili je zanimanje medija okrenuto isključivo političkim zbivanjima? Bit će da u tome pridonosi i jedno i drugo, ali svakako valja zabilježiti podatak da sveprisutna televizija (koja je na vrijeme i višestruko bila obaviještena) ne nalazi za shodno čak ni da zabilježi govor jedne ministricice. Posebno čudi što novinar *Hine*, koji je svakako htio biti nazočan na *Saboru* i kojemu smo htjeli snositi sve troškove, nije dobio suglasnost matične kuće.

Za kraj valja reći jednu pohvalu od turističke agencije *Atlas* koja je za sve sudionike *Sabora hrvatskih graditelja* zaista vrlo laskava. Iskusni organizatori brojnih stručnih skupova ne pamte naime ni jedan toliko veliki skup na kojemu nije bilo praktički nikakvih problema ni nezadovoljstava, iako je padala kiša i puhalo jugo, a za takvog su vremena za Dubrovačke Republike zbog opće nervoze bile zabranjene čak i sudske rasprave.

Stoga je to veliko priznanje i za sudionike i za organizatore.

Zbivanja na Saboru 7. studenoga 2008.

Drugi je radni dan *Sabora hrvatskih graditelja 2008* započeo s radom u plenumu izlaganjem Gorana Vujovića o povezanosti cestovne infrastrukture Crne Gore i Hrvatske. Nakon toga je Mario Crnjak iz *IGH* dao prikaz tematskih cjelina autocesta, cesta, željeznice. Slijedio je Miroslav Keller iz *Hrvatskih cesta* koji je govorio o programima obnove kao sastavnim dijelovima procesa održavanja cesta, a nakon toga je Stjepan Kralj iz *IGH* obrazložio projekt željezničke pruge visoke učinkovitosti: Botovo – Zagreb – Rijeka. O mjerama za smanjivanje buke i vibracija od željezničkog prometa govorio je Stjepan Lakušić. Tematsku je cjelinu građevnih materijala predstavila prof. dr. sc. Dubravka Bjegović iz Zagreba, a potom su predstavljena dva referata iz te tematske cjeline. Prvi je o usklađivanju europskih norma o dodacima za beton, mort i injekcijske smjese predstavio gost iz Njemačke Hans Guenter Hauck, a drugi prof. dr. sc. Joško Ožbolt iz Rijeke o ponašanju betona pod utjecajem visoke temperature.

Nakon stanke slijedio je prikaz dr. sc. Mirka Oreškovića o tematskoj cjelini: Organizacija, gospodarstvo, financije i informatika. Potom su svoje referate predstavili Krešimir Novak iz *Remonta i održavanja pruga d.o.o.* i mr. sc. Sanjana Buć iz *IGH*. Prvi je bio o tehnologiji građenja i održavanja željezničkih pruga, a drugi o značaju primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije u graditeljstvu.

Slijedio je dr. sc. Danko Biondić iz *Hrvatskih voda* koji je dao prikaz tematske cjeline vodnog gospodarstva i hidrotehnike. Slijedili su, također iz *Hrvatskih voda*, Fani Bojanić koja je govorila o projektu zaštite od onečišćenja u priobalnom području i mr. sc. Danko Holjevića koji je izlagao o projektiranju i izgradnji sustava navodnjavanja u Hrvatskoj.

Potom je o tematskoj cjelini obrazovanja govorio prof. dr. sc. Ivica Završki, a slijedio je dr. sc. Mirko Orešković koji

Radno predsjedništvo jutarnje plenarne sjednice

Predstavljanje tematske cjeline o vodnom gospodarstvu i hidrotehnici

je u svom referatu obrazložio zašto postoji prijemor u razumijevanju uvjeta građenja.

Uslijedila je stanka za ručak, a potom je Vesna Veselin iz Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva obrazlagala tematsku cjelinu: Zaštita okoliša, baština i održivi razvoj. Nakon toga dobitnik nagrade za životno djelo prof. dr. sc. Jakša Miličić predstavio svoj referat o sanaciji splitskog odlagališta otpada u funkciji prostornog razvitka grada Splita.

Rad je u plenumu zaključen tematskom cjelinom o propisima i normama koju je predstavio Lino Fučić iz Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i

graditeljstva. Iz te je cjeline prof. dr. sc. Dubravka Bjegović predstavila referat o zaštiti od požara u Hrvatskoj i usklađenosti sa zahtjevima Europske unije, a mr. sc. Željko Štromar govorio je o usklađivanju hrvatskih tehničkih propisa s direktivom o energijskim svojstvima zgrada.

U nastavku su istodobno održana dva okrugla stola o kojima imamo posebne izvještaje.

Službeni je rad *Sabora hrvatskih graditelja 2008.* zaključen svečanom večerom u hotelu *Croatia* za sve sudionike. U programu je sudjelovala klapa *Ragusa*, a goste je zabavljao sastav *Da Riva*. Tijekom večeri uručena je i nagrada za životno djelo prof. dr. sc. Jakša Miličiću iz Splita.

Okrugli stol: Odgovorne osobe u gradnji

Zakon o arhitektonskoj i inženjerskoj djelatnosti u prostornom uređenju i gradnji bio je na prvom čitanju hrvatske Vlade prije održavanja *Sabora*. No ostalo je još dvadesetak dana da se prije donošenja u taj Zakon, kojim su uređeni znanja, vještine i kompetencije odgovornih osoba u gradnji, unesu potrebne izmjene. Stoga su sudionici okruglog stola *Odgovorne osobe u gradnji* pravodobno mogli raspraviti pitanja vezana za način i posljedice njegove primjene.

Rasprava je obuhvatila i pitanja o srednjem strukovnom obrazovanju, ulozi

obrazovnih programa, pitanju inženjera gradilišta, a raspravljalo se i o izazovima stvaranja tržišta rada pristupanjem Europskoj uniji te stranim osobama koje će obavljati poslove u gradnji. Moderatori ovog okruglog stola bili su Davor Mrduljaš, državni tajnik u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog planiranja i graditeljstva, Boris Čupić predsjednik Hrvatske udruge poslodavaca u graditeljstvu i Stjepan Horvatić, ravnatelj Srednje škole Bedekovčina. Stjepan Horvatić istaknuo je problem sve manjeg broja upisanih učenika za majstorska zanimanja u graditeljstvu, zanimanja poslovođa i kvalificiranih radnika. Taj problem bitno utječe na realizaciju graditeljskih projekata. U tijeku je donošenje Zakona o stručnom obrazovanju koji bi trebao srednjoškolskim obrazovnim programima osigurati vertikalnu prolaznost i modularno strukturiranje kako bi učenici

s dvije godine školovanja mogli biti obučeni za pojedina zanimanja, ali im istodobno pružiti mogućnost daljnjeg školovanja (trogodišnje, četvergodišnje) do polaganja majstorskog ispita ili odlaska na veleučilište.

Besalet Mulović iz *Tehnike d.d.*, jedan od uvodničara za raspravu na okruglom stolu, govorio je o samo jednoj osobi u gradnji – inženjeru gradilišta. Točnije o njegovu obrazovanju, sadašnjoj strukturi i zakonskim propisima u kojima obavlja poslove u gradnji. Istaknuo je sve velike odgovornosti koje inženjer gradilišta trenutačno ima prema Zakonu o prostornom planiranju i gradnji, Zakonu o zaštiti na radu, ugovornim obvezama i obvezama prema dioničkom društvu. Zaključio je kako te osobe, vjerojatno najvažnije osobe u gradnji, valja cehovski zaštititi od investitora, direktora i svih nedaća koje se mogu dogoditi u gradnji. Predložio je osnivanje Komore o

inženjerima gradilišta.

Boris Čupić govorio je kako su prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji sudionici u gradnji investitor, projektant, revident, izvođač i nadzorni inženjer. I on je istaknuo da je potrebno osnovati Komoru voditelja građenja kao organizaciju koja će okupljati, predstavljati i zastupati interese profesionalnih voditelja građenja, raditi na oblikovanju tog područja struke te s ostalim zainteresiranim sudjelovati u ostvarivanju odgovarajuće regulative.

Na kraju je Davor Mrduljaš govorio o novom Zakonu o arhitektonskoj i inženjerskoj djelatnosti u prostornom uređenju i gradnji, usklađivanju s europskim zakonodavstvom i stranim osobama koje obavljaju graditeljske poslove. Uvodne su teze otvorile zanimljivu raspravu. Vjerujemo da će njezini dijelovi ući u zaključke *Sabora hrvatskih graditelja 2008.*

Okrugli stol o kvaliteti građenja

Voditelji okruglog stola

Kvaliteta je ono što mi zapravo već posjedujemo, suglasili su se sudionici okruglog stola na temu kvalitete građenja koji su vodili prof. dr. Dubravka Bjegović i dr. sc. Mirko Orešković. Iako je predložak za raspravu bila primjena europskih norma i izrada normativa u graditeljstvu na temelju naših zakona, prednost je na stanovit način usmjerena prema betonu. Taj je suvremeni

građevni materijal zapravo na neki način kvarljiv, a to je zaključeno na temelju istraživanja. Betoni štoviše propadaju brzo, ponekad nenadano. Tome najviše pridonosi hladnoća i utjecaj soli, ali proizvođače ne oslobađa obveze normiranja kako bi u građenju svi bili zaštićeni, pa čak i investitori koji neodgovorno pokušavaju smanjivati zahtjeve prema kvaliteti građenja. U

raspravi je zaključeno kako je teško u cijelosti uskladiti norme na razini Europskih zemalja i da bi trebalo sačekati da se najprije izradi hrvatska norma umjesto što se primjenjuje prednorma. Postavljeno je i pitanje razgovarali li se o kvaliteti ili o sukladnosti jer se radi o dva različita razgovora koja zahtijevaju široka obrazloženja. Moderatori su istaknuli da je namjera kroz raspravu iznositi različite stavovi, ali da stručnjaci prepoznaju suštinu problema. Nužno je nametnuto pitanje: jesmo li zadovoljni kvalitetom građenja jer graditeljstvo s pročelja izgleda lijepo, ali u sustavu građenja još uvijek ima nereda i nesnalaženja. Trebat će vremena da se potpuno normiraju i uspostave propisi koji će obvezati projektante, izvođače, nadzor, građevinske tvrtke i investitore, bez obzira grade li društvenim ili privatnim kapitalom.

U raspravi je prevladalo stajalište da se ne smije prihvatiti odstupanje od kvalitete kada se ona zasniva na partikularnim interesima.

Razgovor s prof. dr. Jakšom Miličićem, dobitnikom nagrade za životno djelo

Razgovor je često prekidano telefonskim pozivima

Svaki je susret s prof. dr. sc. Jakšom Miličićem, dipl. ing. građ., čovjekom živog duha, vitalnosti, karizme i bogatoga iskustva uvijek zanimljiv i sadržajan. Dugotrajan razgovor prošaran brojnim digresijama i anegdotama vodili smo u povodu dodjele nagrade za životno djelo na *Saboru hrvatskih graditelja 2008.* za koju nam je iskreno priznao da mu vrlo laska.

Ipak moramo se koncentrirati na nekoliko osnovnih tema iz prebogate stručne i životne biografije, jer ni cijeli bilten ne bi bio dostatan da opiše sve funkcije, poslove, inicijative i otpore s kojima se s golemom ustrajnošću "hrvao" ovaj neobični umirovljenik.

Zanimalo nas je kako je postao gradonačelnik Splita odnosno predsjednik Skupštine općine Split, a tu je funkciju obavljao od 1967. do 1974. Zamijenio je nedavno preminuloga dr. sc. Ivu Perišina koji je na tu dužnost bio izabran, ali je postao potpredsjednik ondašnjega Izvršnog vijeća ili Vlade Hrvatske. Nije uopće bio u politici, bio je samo direktor Građevinskoga školskog centra, čak je za izbor bilo i određenih proceduralnih problema jer nije bio član općinske skupštine. Pomalo se i nećkao prihvatiti neočekivanu ponudu, ali kada je razmislio da će, primjerice, kao gradonačelnik moći znatno više od običnog građanina utjecati na ukopavanje željezničke pruge koja je doslovno Split dijelila na dva dijela, prihvatio je ponuđeno.

Iz tog je razdoblja ponosan na mnogo toga što je učinio, a posebno na dobivanje Mediteranskih igara 1969., (održanih 1979.) koje su značajno obilježile suvremeni

razvitak Splita. U to su vrijeme sve prijave išle preko tzv. SOFK-e ondašnje Jugoslavije. Protukandidat Splitu bila je Rijeka, a uvjet da SOFK-a prihvati kandidaturu bila je odluka Skupštine. Događalo se to krajem lipnja kada bilo nemoguće okupiti članovi Skupštine jer su bili na godišnjem odmoru. Riječani su se držali svih propisa, a splitski je gradonačelnik okupio predsjednike vijeća i oni su zajednički "odglumili" sjednicu Skupštine. Kao jedini kandidat ondašnje Jugoslavije vrlo su lako dobili kandidaturu, a Rijeka do danas nije dobila Mediteranske igre, što je inače, tvrdi naš sugovornik, zaista velika sramota. Prof. Miličić je uvjeren da bi Rijeka bila izvrsno organizirala te igre, posebno jer je gospodarski bila znatno jača. Dakako ne i bolje jer Splitu u "ludosti" nitko ne može konkurirati.

Iz tih vremena svakako valja istaknuti Split 3 kao dosad najzanimljiviji oblik odgovorne, jeftine i promišljene stanogradnje. Naime svaki grad, što danas kako kaže nije slučaj, mora voditi brigu o stambenom zbrinjavanju mladih obitelji. Analizom su utvrdili da je Split od Dioklecijana do II. svjetskog rata imao 14.000 stambenih jedinica, od rata do sedamdesetih godina isto toliko, a Split 3 (koji je zbog toga i dobio ime) također 14.000. Na natječaju je pobijedila ideja slovenskih arhitekata o oživljavanju atmosfere starih mediteranskih ulica. Štoviše postignuta je i najniža dosad poznata cijena stanova. U koncipiranju i ostvarenju te ideje mnogo su mu pomogli sada pokojni Silvije Dvornik i prof. Josip Vojnović, ali i drugi suradnici koje je naslijedio u gradskoj upravi. Bio je dekan i osnivač Fakulteta građevinskih znanosti, današnjega Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Splitu. U tome mu je mnogo pomogao Građevinski fakultet u Zagrebu, posebno ondašnji dekan i zatim predsjednik Građevinskog instituta prof. dr. sc. Veselin Simović, također dobitnik nagrade za životno djelo na jednom od prijašnjih *Sabora*. Valja reći da je najmlađi fakultet Splitskog sveučilišta ujedno bio i prvi fakultet koji je dobio svoju vlastitu zgradu i to na rubu područja gdje se upravo gradi sveučilišni kampus.

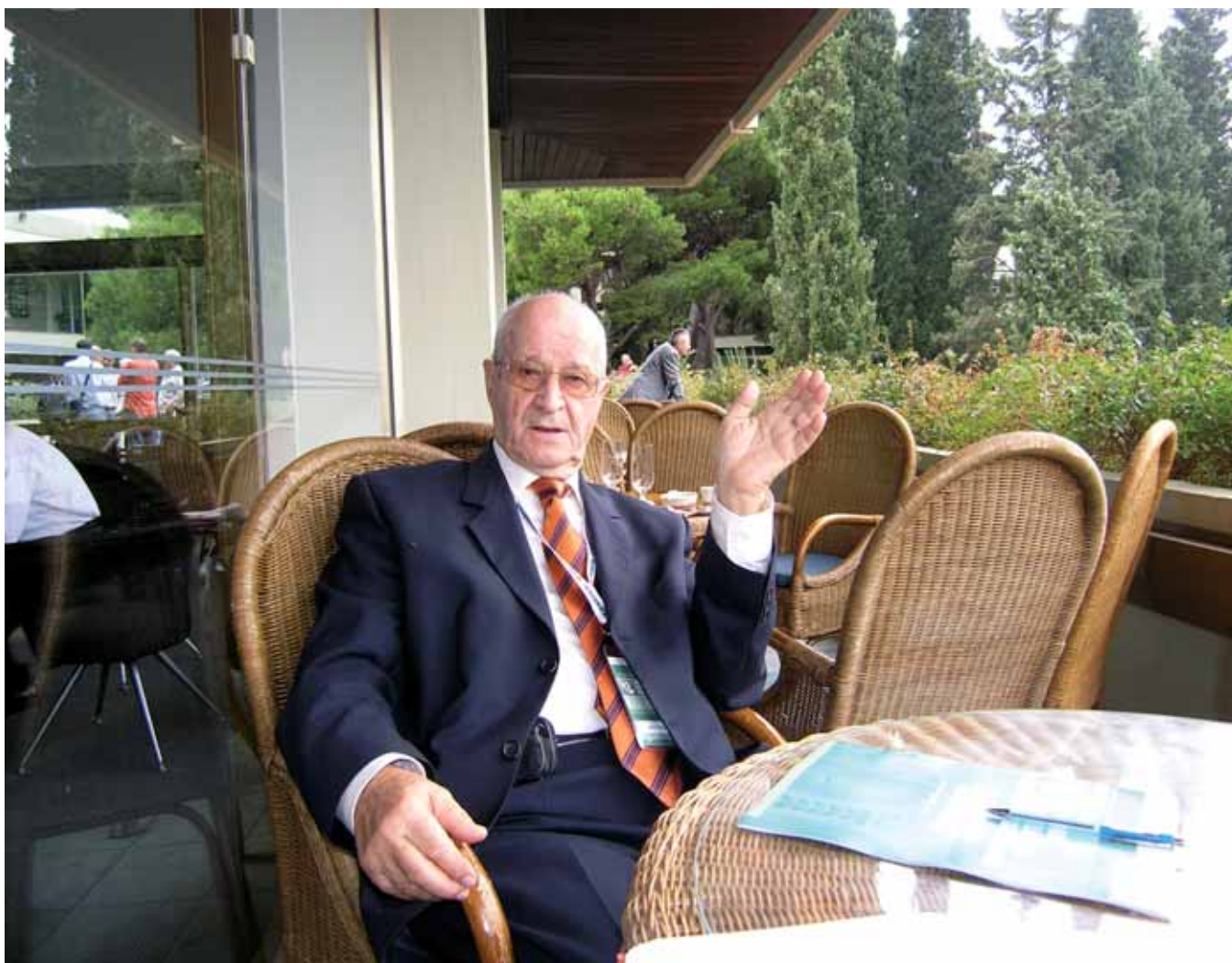
Vezano uz Sveučilište koje je, drži prof. Miličić najveća splitska investicija, čuli smo i jednu anegdotu. U razvoju su svakog sveučilišta važni Pravni i Ekonomski fakultet. I dok je Pravni brzo osnovan, Ekonomski je fakultet u Zagrebu smatrao kako je Viša ekonomska škola u Splitu sasvim dovoljna. Ondašnji je gradonačelnik to riješio tako što se obratio Fakultetu organizacijskih nauka u Beogradu da u Splitu otvori odjel. I sama je vijest bila dovoljna da se u Splitu odmah utemelji novi Ekonomski fakultet.

Iz ostalih inicijativa u kojima je sudjelovao prof. dr. sc. Jakša Miličić, inače rođeni Splitsanin hvarskih korijena, valja svakako istaknuti projekt o gospodarenju prostorom u Kaštelanskom zaljevu iz kojega je iznikao veliki projekt EKO-Kaštelanski zaljev. No svakako valja izdvojiti njegovo zanimanje za odlaganje otpada, s čime se sreo još kao splitski gradonačelnik. Uostalom to je tema i dvaju referata koje je pripremio za ovaj *Sabor*.

Mnogo je vremena utrošio u pronalaženje rješenja za splitsko odlagalište Karepovac, ali tema koja ga posljednjih godina najviše zanima jest rasplinjavanje komunalnog opada na bazi plazme. Plazma je tzv. četvrto agregatno stanje koje nastaje primjenom tehnologija visoke temperature, a dezintegracija se odvija na razini atoma. Produkt su plinovi što nastaju iz organskog dijela otpada koje je moguće iskoristiti u proizvodnji električne energije, metali (pretežno željezo) i tehnički kamen. Tu je ideju razvio *Westinghouse Plasma Corporation*, a zasad je primijenjena tek u Japanu, što je neumorni prof. Miličić dakako i osobno provjerio, i u Americi i u Japanu. Za njega je to jedino pravo i isplativo rješenje u gospodarenju otpadom te šansa da bude našim izvoznim

proizvodom. Pokušava animirati velike tvrtke, poput *IGH* i *Dalekovoda*, ali dosad nema mnogo razumijevanja. No to ga ipak ne obeshrabruje jer i nije jedina bitka u kojoj je bio osamljeni vizionar. Štoviše čini se da su mu takve situacije i pravi izazov. Utemeljio je i tvrtku *Plasma 3E – ekologija-energija-ekonomija* kojoj je i direktor. I ne sumnja da će to jednoga dana biti primijenjeno, ali bi volio ta to bude u nas.

Prof. dr. sc. Jakša Miličić veliki je športski zanesenjak. Bio je među onima koji su se izborili da Split bude domaćin Svjetskoga atletskog skupa 2010., ali želi i uvjeren je da će to ostvariti da Split bude domaćin Svjetskoga atletskog prvenstva, najveće športske manifestacije nakon olimpijskih igara i nogometnog prvenstva. Pomalo se ljuti što u gradu ima onih koji mu u tome više odmažu nego pomažu, ali ipak vjeruje da će u tome uspjeti, štoviše da će na današnjem Karepovcu biti veliko športsko igralište i veliki studentski dom gdje će biti sudionici toga velikoga športskog događaja. A poznavajući golemu energiju koju posjeduje sadašnji dobitnik nagrade za životno djelo, uopće nema nikakve sumnje da će u tome uspjeti. A i zdravlje ga dobro služi.

Prof. dr. sc. Jakša Miličić tijekom razgovora na terasi hotela *Croatia*

Predstavljanje dijela izlagača na Saboru

Među tvrtkama koje *Sabor* prate tako da predstavljaju vlastite proizvode i usluge vezane uz procese građenja nalazi se i tvrtka *Dalekovod* d.d. iz Zagreba, o čijem radu je govorio **Goran Puklin**. Odlučili su se prvi put doći na *Sabor*, očekujući dobru posjećenost i ostvarenje poslovnih kontakata, što se tijekom proteklih dana i dogodilo. *Dalekovod* je u svojoj osnovnoj

djelatnosti energetska tvrtka, ali se u posljednje vrijeme sve više orijentiraju na poslove izgradnje. Tako su radili konstrukciju krova za rukometnu dvoranu u Zadru. Poslove ostvaruju i u gradnji montažnih hala odnosno u izradi metalnih konstrukcija. Tvrtka sljedeće godine obilježava 60 godina rada, a to je, između ostalog, jedna od najboljih referencija.

Tonči Belan iz tvrtke *Belimpex* d.o.o. smatra da je dolazak na *Sabor* dobra prilika za sve. Tvrtka je zastupnik Münchenskog sajma koji u svom programu ima dvije najveće svjetske graditeljske priredbe (*Bau i Baumu*) na kojima se stalno bilježi rast posjetitelja iz Hrvatske (na posljednjem ih je sajmu bilo 745). Stoga je *Sabor hrvatskih graditelja* prilika da se

građevinare i predstavnike drugih struka podsjeti da opet pogledaju te sajamske izložbe, a ujedno i da predstavi ono što tvrtka radi.

Werkos iz Osijeka bavi se inženjeringom u graditeljstvu rekla nam je **Marsitela Mandarić**. Njihova je temeljna djelatnost sanacija pokosa uz ceste i putove te na svim poslovima u kojima treba posebno urediti ili ukrasiti nove infrastrukture građevine, ponajprije da se ne bi urušavali. One koji imaju takve probleme valja sanirati na najbolji mogući način. Stoga je

Sabor hrvatskih graditelja prilika za predstaviti ono što su u stanju napraviti, ostvariti kontakte ili nastaviti s daljnjom suradnjom.

U tvrtki *Fibran Nord* iz Novog Mesta, saznali smo od **Roberta Filipovića**, proizvode izolacijske materijale od ekstrudiranih polisti-rena (XPS). To su izolacijski materijali njihova specijalnost i imaju brojne prednosti posebno u područjima s velikom količinom vlage, bilo da se upotrebljavaju u temeljenju građevina, na krovovima ili u podrumima. Svoje proizvode izvoze

u 19 zemalja. Na hrvatskom su tržištu nazočni tek posljednje dvije godine, a osvajaju ga polako, ali sigurno. Posebno ističu čvrstoću svojih materijala čija je nosivost 200 do 700 kPa.

"I sve teče kako treba" – slogan je tvrtke *Hauraton* koju u Hrvatskoj zastupa **Željko Vuksan**. Temeljna je djelatnost tvrtke, čije je sjedište u Njemačkoj i od osnutka je već 50 godina vodi ista obitelj, proizvodnja sustava za odvodnju oborinskih voda betonskim cijevima svih profila i cijevima od polietilena i polipropilena. Razlog za dolazak na *Sabor* su dobre preporuke koje

godinama slušaju o organizaciji *Sabora hrvatskih graditelja* od njegovih sudionika, uglavnom uglednih gospodarstvenika i cijenjenih graditelja.

Profine Croatia d.o.o. iz Velike Gorice bavi se prodajom proizvoda od PVC profila za tvrtke *Kommerling*, *KBE* i *Trocal* u 22 zemlje svijeta, a sjedište joj je u Njemačkoj. Na hrvatskom je tržištu veliki problem 640 registriranih proizvođača PVC bravarije, a to je previše za tako malo tržište. Tvrtka se prvi put predstavlja na *Saboru*, a inače su stalno nazočni na svim

susretima arhitekata i graditelja drugih specijalnosti.

Nismo mi krivi što se autocesta Zagreb – Rijeka gradila 30 godina, rekao nam je član uprave tvrtke *Autocesta Rijeka-Zagreb* d.d. **Mirko Škrkatić**. Tu su autocestu sanjale mnoge generacije, a kada je donesena odluka i osiguran potreban novac, ona je i izgrađena. Dolazak predstavnika tvrtke na *Sabor*, pored sponzorstva koje je kao i za mnoge druge izlagače bila

ulaznica, ocijenjen je vrlo važnim poslovnim potezom jer je to mjesto gdje se praktički okupljaju svi najugledniji stručnjaci. Kada bi to bilo moguće, *Sabor* bi trebalo održavati svake dvije godine, jer je, bez obzira na najave o recesiji svjetskih razmjera, trend graditeljstva u stalnom usponu i teško će ga biti zaustaviti. Za *Autocestu Rijeka-Zagreb* protekle su četiri godine bile povijesne, ali su uvjereni da je potrebno nastaviti gradnju i drugih cesta u Hrvatskoj. Drže da se također valja pojavljivati i na svim međunarodnim natjecanjima, jer su i cijene u cestogradnji sada vrlo povoljne.

Ekodren, rekao je **Damir Hajdina**, nudi hrvatskom tržištu proizvode iz programa *Kessel*, *Jung Pumpen*, *Magma* i *Lomag*. Ekskluzivni su zastupnici za proizvode i tehnologiju iz područja odvodnje i tretmana otpadnih voda. Tvrtka je najvećim dijelom orijentirana na tehničku podršku i na male korisnike za ekvivalent stanovnike od 4 do 50.

Na *Saboru* se predstavljaju prvi put, ali sudeći prema zanimanju posjetitelja kontakti će biti uspješno nastavljeni jer mnogi prepoznaju vrhunsku kvalitetu njihovih proizvoda.

Svečana večera *Sabora* 2008.

Dodjela nagrade za životono djelo
prof. dr. sc. Jakši Miličiću (gore)
i dio sudionika na svečanoj večeri

